

Loviisan kaupungin metsästrategian toimeenpano

KH 09.02.2026 § 38
893/10.00.03/2025

Valmistelija

Minna Kajaste, elinkeinojohtaja
Nina Aro, tekninen johtaja
Tomas Björkroth, kaupunginjohtaja

Tausta – Loviisan metsästrategia 2025-2034

Loviisan kaupunki omistaa lähes 3 000 hehtaaria metsiä, jotka toimivat samanaikaisesti lähiluontona, virkistysalueina, hiilinieluinä ja talousmetsinä sekä kaavoituksen ja kehittämisen maavarantoina.

Metsien käyttöön kohdistuu monenlaisia tavoitteita ja odotuksia, joita ei voida saavuttaa yksittäisen hallintokunnan sisällä. Strategiatyössä onkin tunnistettu tarve tarkastella kaupunkiomisteisia metsiä kokonaisuutena, yli toimialarajojen. Samalla on noussut esiin metsien omistamisen perimmäinen tarkoitus: miksi kaupunki omistaa metsää ja miten metsät tukevat kaupungin strategisia tavoitteita.

Loviisan kaupungin vasta laadittu metsästrategia 2025-2035 perustuu laajaan kuntalaisosallistamiseen, asiantuntijatyöhön ja maankäytön, ilmastotyön sekä luonnon monimuotoisuuden näkökulmien yhteensovittamiseen.

Metsästrategiatyö käynnistettiin huhtikuussa 2025, ja sen toteutuksesta vastasi Sitowise Oy yhdessä kaupungin asiantuntijatyöryhmän kanssa. Strategiaprosessi on sisältänyt useita osallistamisen vaiheita:

- **Karttapohjainen kysely 10.–23.6.2025**, johon vastasi 171 henkilöä. Vastauksissa korostui luonnon monimuotoisuuden ja virkistyskäytön merkitys; metsien taloudellinen tuotto koettiin vähiten tärkeäksi.
- **Työpaja Seurahuoneella 10.6.2025**, johon osallistui noin 30 kuntalaista.
- **Luonnoksen nähtävilläolo 22.9.–20.10.2025**, jolloin saatiin 11 palautetta, joista 4 yhdistyksiltä sekä lausunnot rakennus- ja ympäristölautakunnalta sekä elinkeino- ja maaseutulautakunnalta.
- **Esittely valtuuston iltakoulussa 24.11.2025**.

Metsästrategian sisältö ja keskeiset linjaukset

Metsästrategia antaa pitkän aikavälin kokonaiskuvan kaupungin metsien hoidosta ja käytöstä vuoteen 2035 ja toivottavasti linjaa metsänhoidon vieläkin pidemmälle tulevaisuuteen. Strategia ei itsessään määritä yksittäisiä hakkuukohteita tai metsikkökohtaisia toimenpiteitä, vaan ohjaa kaupunkitasoista suunnittelua.

Strategiassa metsien kantavat teemat - *luonnon monimuotoisuus, yhteiset metsät ja avoimuus* sekä *ilmastonmuutoksen hillintä ja sopeutuminen* – yhdistyvät strategian painopisteisiin: *virkistävät lähimetsät, suojelualueet, maisema- ja suojametsät* sekä *tasapainoiset talousmetsät*.

Nämä yhdessä heijastuvat ja määrittävät Loviisan kaupungin omistamien metsien hoitoon.

Strategiatyön perusteella Loviisan metsät luokitellaan (RAMS-pohjaiseen) **metsien kunnossapitoluokituksen** mukaan, joka jaottelee metsät *arvometsiin, lähimetsiin, ulkoilu- ja virkistysmetsiin, suojametsiin ja talousmetsiin*. Luokitus tekee metsien hoidosta läpinäkyvämpää ja yhdenmukaistaa käytäntöjä.

Loviisan kaupungin omistamille metsille tehtävä RAMS-luokitus määrittelee metsänhoidon periaatteet metsästrategian painopisteiden ja teemojen mukaisesti.

Valmistelun kuluessa huomioidut täsmennykset strategiaan

Strategialuonnoksen alkuperäinen lähtötilannekuvaus ei välttämättä avaa metsien omistamisen strategisia perusteita riittävän kattavasti. Tätä halutaan täsmentää kaupungin *metsänomistuksen strategisella merkityksellä* (liite), kuten:

- metsien rooli kaavoitusvarantona, raakamaareservinä ja vaihtomaakäytössä
- metsien merkitystä ilmastotyölle sekä hiilinieluna ja -varastona
- virkistys- ja hyvinvointiarvojen painoarvoa
- talousmetsien roolia ja merkitystä hakkuutuloina
- vaihtoehtoisten käyttömuotojen taloudellista ja ekologista potentiaalia
- tutkimus- ja opetuskäyttö

RAMS-luokituksen yhteydessä metsästrategian lähtötilannekuvausta täydennetään kaupungin metsäomaisuuden määrällisellä kuvauksella metsänomistuksen syiden ja tavoitteiden mukaisesti.

Hallinnollinen työnjako ja poikkihallinnollinen yhteistyö

Metsästrategian laatimisen yhteydessä kaupungin metsäomaisuuden hallinta ja metsästrategian toteuttamisen vaikutukset metsänhoitoon käytännössä nousivat useasti keskusteluun. Metsänhoidon nykytila on kuvattu pirstaleisena ja metsien käsittely on todettu osin ylisektoroituneeksi.

Loviisan hallintosäännön mukaan:

- **Elinkeino- ja maaseutulautakunta** vastaa talousmetsistä,.
- **Tekninen lautakunta** vastaa taajamametsistä osana kaupunkikuvallista ja viheralueiden ylläpitoa,
- **Rakennus- ja ympäristölautakunta** toimii ympäristönsuojeluviranomaisena.

Metsien hoidon tulisi perustua kokonaissuunnitelmaan, jossa yhdistyvät metsävaranto ja kaupungin metsäomistuksen strategiset tavoitteet niin, että suunnitelma huomioi metsästrategian painopisteet ja RAMS-luokituksen mukaisen metsänhoidon toimenpiteet.

Metsänhoidon kokonaissuunnitelma laadittaisiin lähtökohtaisesti strategian kymmenvuotiselle voimassaolokaudelle ja suunnitelman hyväksyisi elinkeino- ja maaseutulautakunta.

Metsänhoidossa sovellettaisiin metsästrategian linjauksia koskien virkistys-, monimuotoisuus- ja suojeluvaatimuksia. Lupaprosessit, kilpailutukset ja laadunvalvonta hoidettaisiin jatkossakin elinkeinopalveluiden/ maaseutu- ja

saariston toimintayksikön asiantuntevalla johdolla yhteistyössä asianosaisten viranomaisten kanssa.

Suunnitelman laatimisesta sekä sen toteuttamisesta ja seurannasta vastaisi erikseen perustettava poikkihallinnollinen metsätiimi.

Tiimin tulisi koostua keskeisten elinkeinokehityksen ja kaupunkikehityksen asiantuntijoista, olla aidosti toimintavaltainen sekä toimia siltana luottamuselimiin, jotta kaupungin metsänomistuksen eri tavoitteet ja tarpeet tulevat huomioiduksi myös päätöksenteossa.

Metsätiimi on metsästrategian toimeenpanon keskeinen rakenteellinen uudistus kaupunkiorganisaatiossa.

Osana metsätiimin operatiivista järjestäytymistä metsäasiantuntijan toimi siirtyisi kaupunkikehityksen alaisuudesta elinkeinokehityksen vastuualueelle maaseutu ja saaristo -toimintayksikön alaisuuteen. Selvyyden vuoksi todetaan vielä, että Loviisan puistojen ja viheralueiden hoidolle ollaan laatimassa erillinen hoitosuunnitelma. Tämän suunnitelman laatiminen ja toimeenpano olisi jatkossakin kaupunkikehityksen vastuualueen vastuulla. Koska metsien sekä puistojen ja viheralueiden hoidolla ei ole tarkkaa rajapintaa, yhteistyöhön hallinnonrajojen yli tulee kiinnittää erityistä huomiota.

Metsästrategian toimeenpano ja seuranta

Strategian toimeenpano edellyttää seuraavia toimenpiteitä:

- 1. Yllä kuvatut hallintosäännön muutokset koskien kaupungin metsien hallinnointia**
- 2. Poikkihallinnollisen metsätyötiimin perustaminen**
- 3. Kaupungin omistamien metsien RAMS-luokitus**
- 4. Metsien hoitamisen suunnitelman laatiminen ja toimenpiteiden aikataulutusta sekä suunnitelman päivitys ja seuranta (jatkuva)**
- 5. Metsätietojärjestelmien ja kunnossapitoluokituksen tuominen julkisesti nähtäville**
- 6. Vuotuinen raportointi**

Ensimmäinen vuosiraportti laaditaan vuonna 2026. Seurantamittarit sisältävät ainakin:

- pinta-alamuutokset kunnossapitoluokkien ja kaupungin metsänomistuksen tavoitteiden mukaisesti
- suojelualueiden kehitys
- hakkuut ja kasvutiedot sekä taloudellinen nettotuotto
- saadut METSO- ja Helmi-korvaukset
- metsien hiilitaseen muutokset
- monimuotoisuusindeksin muutokset

Liite

Loviisan kaupungin metsästrategialuonnos 2025–2034

Kaupungin metsänomistuksen strateginen merkitys

Esittelijä

Kaupunginjohtaja Tomas Björkroth

Ehdotus

Kaupunginhallitus esittää, että kaupunginvaltuusto hyväksyy Loviisan metsästrategian toimeenpanon yllä esitetyn mukaisesti.

Pykälä tarkastetaan välittömästi.

Päätös

Päätös ehdotuksen mukainen.

Pykälä tarkastettiin välittömästi.

Tauko kello 19.30–19.35.